

РЕШЕНИЕ

№ 16351

гр. София, 28.04.2026 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

АДМИНИСТРАТИВЕН СЪД - СОФИЯ-ГРАД, Второ отделение 32 състав, в публично заседание на 08.04.2026 г. в следния състав:

СЪДИЯ: Красимира Милачкова

при участието на секретаря Спасина Иванова, като разгледа дело номер **2675** по описа за **2026** година докладвано от съдията, и за да се произнесе взе предвид следното:

Производството е по реда на чл. 32, ал. 8 от Закона за развитието на академичния състав в Република България (ЗРАСРБ) във вр. с чл. 145-178 от Административнопроцесуалния кодекс (АПК).

Образувано е по жалба на С. И. Д. срещу отказ на ръководителя на Катедра „Алгебра и геометрия“ във Факултета по математика и информатика на Шуменски университет „Епископ К. П.“ (ШУ) за разкриване на процедура за защита на дисертация за придобиване на научна степен „доктор на науките“ в областта на Аналитичната теория на числата по докторска програма „Алгебра и теория на числата“, обективиран в писмо изх. № РД-09-47/26.01.2026г. на ШУ. Същото е подписано от ректора на ШУ, който се е произнесъл по молба на жалбоподателя за преразглеждане на предходния отказ на ръководителя на катедрата. В този случай, по арг. от чл.145, ал.2, т.2 във вр. с т.1 АПК предмет на оспорване е първоначалният отказ. Тъй като той не е обективиран в конкретна форма, следва да се приеме, че е изразен в горепосоченото писмо, макар автор на волеизявлението, предмет на оспорване, да е ръководителят на катедрата, до когото е било отправено искането на жалбоподателя.

След като обсъди доводите на страните и представените по делото доказателства, съдът в настоящия състав приема следното от фактическа и правна страна.

Жалбата е допустима като подадена в законоустановения за това срок от лице, което има правен интерес да оспорва, насочена е срещу административен акт, подлежащ на съдебен контрол.

На 27.10.2025г. жалбоподателят е изпратил до ръководителя на катедра „Алгебра и геометрия“ писмено заявление по електронна поща (л.30-35 от делото), с което е представил дисертационния си труд и документите по процедурата за придобиване на научната степен „доктор на науките“.

Ответникът отказал да бъде насрочено обсъждане по чл. 38 от Правилника за прилагане на Закона за развитието на академичния състав в Република България (ППЗРАСРБ). След искане на жалбоподателя този отказ да бъде преразгледан, били изготвени доклад от декана на факултета – на 19.01.2026г. и доклад от ръководителя на катедра „Алгебра и геометрия“ - на 13.01.2026г. (л.9-12 в кориците на адм. д. № 86/2026г. на Административен съд Шумен). В тези доклади са изложени мотивите за процесния отказ, обективиран в писмо изх. № РД-09-47/26.01.2026г. на ШУ.

Съгласно чл. 32, ал. 8 ЗРАСРБ, всички актове на органите на висшето училище, на научната организация за придобиването на научна степен или за заемането на академичните длъжности по реда на този закон, както и заповедите на министъра на образованието и науката, издавани във връзка с осъществяването на правомощията му по глава четвърта, могат да се обжалват пред съда при условията и по реда на АПК. Доколкото отказът на ответната страна да разкрие процедура за защита на дисертация за придобиване на научна степен „доктор на науките” е адресиран до жалбоподателя, той има правен интерес да го оспори.

Разгледана по същество, жалбата е основателна.

На първо място, в писменото си становище ответната страна излага доводи за липса на надлежно искане по чл. 24, ал. 1 АПК и съответно, за невъзможност да се сложи начало на административно производство. Чл. 18а, ал. 1 АПК предвижда, че исканията, сигналите и предложенията, жалбите, протестите, молбите, исквете и приложенията към тях могат да се подават до административните органи, органите на съдебната власт, лицата, осъществяващи публични функции, и организациите, предоставящи обществени услуги по електронен път по реда на Закона за електронното управление съответно по Закона за съдебната власт, а също и чрез лицензиран пощенски оператор или по друг начин, оповестен от съответния орган на Интернет страницата му. Искането за разкриване на процедурата за защита на дисертация за придобиване на научна степен „доктор на науките“ в действителност не отговаря на изискванията на чл. 18а, ал. 1 във връзка с чл. 29а, ал. 5 АПК, тъй като представлява електронен документ, който не е подписан с електронен подпис, и като такъв се явява с неустановено авторство. Следва обаче да се посочи, че когато писменото искане не е подписано и има съмнение дали то изхожда от посочения в него гражданин или организация, чл. 30, ал. 1 АПК възлага на административния орган да изиска неговото потвърждение със собственоръчен или електронен подпис в тридневен срок от съобщението за това, като производството следва да се прекрати единствено при непотвърждаване в срок. Доколкото нередовното искане също поставя началото на административното производство, неоснователен е доводът на ответната страна, че административно производство изобщо не е съществувало. В рамките на това административно производство административният орган е следвало да даде възможност на заявителя да потвърди искането в тридневен срок съобразно изискванията на чл. 30, ал. 1 АПК. Едва след даването на тези указания, административният орган следва да се произнесе по същество или да прекрати производството, ако искането не бъде потвърдено в срока. В рамките на съдебното производство административният орган посочва, че дисертационният труд е представен единствено на английски език - нередовност, която също следва да бъде указана на жалбоподателя и да му бъде предоставен срок, в който да представи превод.

На следващо място, във връзка с доводите на административния орган, че Катедра „Алгебра и геометрия“ във Факултета по математика и информатика на ШУ не е „съответната катедра” по смисъла на чл. 12, ал. 6 ЗРАСРБ следва да се посочи следното. Разпоредбата определя, че дисертационният труд или авторефератът се предлагат от кандидата за обсъждане в съответната катедра, департамент или институт. Чл. 38 ППЗРАСРБ посочва, че кандидатът предлага

дисертационния труд по чл. 37 и автореферата в първичното звено за обсъждане, което се извършва в негово присъствие. Следователно може да се направи извод, че „съответната катедра” по смисъла на чл. 12, ал. 6 ЗРАСРБ е понятие, което е тъждествено на понятието за „първично звено” по чл. 38 ППЗРАСРБ. Легалната дефиниция за „първично звено” в пар. 1, т. 6 на Допълнителните разпоредби (ДР) на ЗРАСРБ (съответно в пар. 1, т. 1 на ДР на ППЗРАСРБ) определя понятието като катедра във факултет на висше училище или съответна на нея структура в научна организация. Висшето училище, в което е факултетът и „съответната катедра”, не е определено от закона и заедно с това, липсват ограничения на избора на кандидата в кое висше училище да предложи дисертационния си труд за обсъждане. Ето защо, не може да се сподели тезата на административния орган, че не е „съответната катедра”, която може да разкрие процедура за защита на дисертация за придобиване на научна степен „доктор на науките”. Не е налице основание да се приеме и, че кандидатът следва по някакъв начин да е свързан с висшето училище или катедра (която е първично звено), за да е тя „съответната катедра”. Систематичното тълкуване на чл. 12, ал. 6 ЗРАСРБ във връзка с ал. 4 и 5 води до извода, че „съответната катедра, департамент или институт” е тази или този, който се занимава с научните проблеми, които разглежда дисертационният труд. Предвид изложеното, съдът в настоящия състав намира, че Катедра „Алгебра и геометрия” във Факултета по математика и информатика на ШУ е именно „съответна катедра”, в която кандидатът би могъл да предложи дисертационния си труд и като такава, ръководителят ѝ се явява компетентен да се произнесе по искането.

От разпоредбите на чл. 13, ал. 1 ЗРАСРБ и съответно чл. 38, 39 и 40 ППЗРАСРБ е видно, че процедурите по защита на дисертационния труд започват с представяне на дисертационния труд на кандидата за придобиване на научна степен „доктор на науките” в първичното звено за обсъждане, което се извършва в негово присъствие. Ако съветът на първичното звено одобри работата на кандидата, ръководителят на това първично звено предлага на факултетния или научния съвет да открие процедура за предварително обсъждане, която се провежда отново пред съвета на първичното звено. Съветът взема решение за готовността за защита на дисертацията пред научно жури – публично обсъждане в присъствие на кандидата на труда му пред жури от седем хабилитирани лица, най-малко трима от които професори и най-малко четирима от членовете на научното жури - външни лица за висшето училище или научна организация.

Ответната страна обосновава непровеждането на заседание на катедрения съвет, който да обсъди дисертационния труд, с липсата на членове на катедрата, компетентни по темата на труда. Доколкото членовете на Катедра „Алгебра и геометрия” следва да са компетентни в по-широката област на алгебра и геометрия, те могат да участват и в първичното обсъждане на дисертационния труд, който е по тема, по-тясна спрямо генералната област на познания по „алгебра и геометрия”, а именно „Алгебра и теория на числата”. Ролята на съвета в процедурата по придобиване на научната степен „доктор на науките” е да одобри или не работата, спрямо което ръководителят на катедрата да предложи на факултетния съвет откриване на процедура за предварително обсъждане. Научната оценка на качествата на самия дисертационен труд се извършват при защитата на дисертацията пред научно жури, членовете на което изготвят рецензии и становища, като тези членове могат да бъдат и изцяло външни за висшето училище, при което е първичното звено, извършило първоначалното обсъждане. С оглед на това непровеждането изобщо на заседание на катедрения съвет, което да обсъди дисертационния труд, е в несъответствие с правилата, установени в ЗРАСРБ и ППЗРАСРБ, тъй като горепосочените разпоредби не поставят допълнителни изисквания за специализацията на членовете на катедрата, които следва да обсъдят работата, нито за изричната им компетентност по конкретната тема на дисертационния труд. Съгласно чл. 38 ППЗРАСРБ, обсъждането следва да се

проведе в присъствието на кандидата.

Един от принципите за придобиване на научните степени и заемане на академичните длъжности, прогласени в чл. 1, ал. 2 ЗРАСРБ е принципът на свободен избор на научно развитие и обективност при неговото оценяване. В противоречие с този принцип в случая е възпрепятствана процедурата по придобиване на научна степен „доктор на науките”, без възможност работата на кандидата да бъде обсъдена и оценена.

Предвид изложеното и като прецени изцяло законосъобразността на оспорения акт съгласно чл.168, ал.1 АПК, съдът в настоящия състав намира, че отказът е постановен от компетентен орган в установената форма. При това са допуснати съществени нарушения на административнопроизводствените правила, в резултат на което отказът не е в съответствие с материалноправните разпоредби и целта на закона.

С оглед изхода на спора и на основание чл. 143, ал. 1 АПК държавните такси, разноските по производството и възнаграждението за един адвокат, ако жалбоподателят е имал такъв, се възстановяват от издателя на отменения акт или отказ. Жалбоподателят е представил списък на разноските от 08.04.2026г. (Договор за правна защита и съдействие № 000015/2026г. и Договор за правна защита и съдействие № 000043/2026г.) и е направил искане за възстановяване на разноски в общ размер от 335,11 евро, от които общо 330 евро - платено адвокатско възнаграждение и 5,11 евро - държавна такса. Възстановяването е дължимо от ШУ, който е юридическо лице съгласно чл.6, ал.1 от Закона за висшето образование.

Така мотивиран и на основание чл. 172, ал. 2, чл.173, ал.2 и чл.174 АПК, съдът

РЕШИ:

ОТМЕНЯ отказ на ръководителя на Катедра „Алгебра и геометрия“ във Факултета по математика и информатика на Шуменски университет „Епископ К. П.“ за разкриване на процедура за защита на дисертация за придобиване на научна степен „доктор на науките“ в областта на Аналитичната теория на числата по докторска програма „Алгебра и теория на числата“, обективиран в писмо изх. № РД-09-47/26.01.2026г. на Шуменски университет „Епископ К. П.“.

ИЗПРАЩА преписката на ръководителя на Катедра „Алгебра и геометрия“ във Факултета по математика и информатика на Шуменски университет „Епископ К. П.“ за ново произнасяне в 7-дневен срок със задължителни указания по тълкуването и прилагането на закона съобразно изложеното в мотивите по-горе.

ОСЪЖДА Шуменски университет „Епископ К. П.“ да заплати на С. И. Д., ЕГН [ЕГН], сумата 335,11 евро (триста тридесет и пет евро и единадесет евроцента) – разноски по делото.

Решението подлежи на касационно оспорване в 14-дневен срок от съобщаването му, пред Върховния административен съд.

Съдия: